

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਜੇ. ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਰਾਮ ਪਰਸ਼ਾਦ ਰੈਸਟੋਗੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਜਗਦੀਸ਼ ਨਰਾਇਣ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1965 ਦੀ ਸੀ. ਆਰ. 553-ਡੀ

26 ਜੁਲਾਈ 1966 ਈ

ਦਿੱਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ (1958 ਦਾ UX)-S. 36(2)-ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (V ਦਾ 1898)—
ਐੱਸ. 476—ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ—ਕੀ S. 476 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 36(2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 480 ਅਤੇ 482 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 476 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 476 ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 476 ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XXXV ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 480 ਅਤੇ 482 ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 476 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਪਾਉਣਾ ਜਾਂ ਜੋੜਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਨੁਮਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 476 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਕੇ. ਬਾਹਰੀ, 1st ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 13 ਸਤੰਬਰ, 1965 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 193, I.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਧਾਰਾ 476 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਗਿਆਨ ਦਾਸ ਜੈਨ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ ਪੀ.ਐਨ. ਜੇਸ਼, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.—ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜੋ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਕੇਸ ਖਰਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ

ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰਾਮ ਪਰਸ਼ਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਸ੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਜੇਤਲੀ। ਇੱਕ ਜਗਦੀਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 476, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਧਾਰਾ 193, ਭਾਰਤੀ ਏ.

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ' ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਪਰਸ਼ਾਦ ਵੱਲੋਂ 8 ਅਕਤੂਬਰ 1963 ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗਲਤ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾ ਲਈ। ਸੰਮਨ ਕਿ ਗਵਾਹ ਨੇ ਸੇਵਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਮ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਗਵਾਹ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ 28 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਮੌਕੇ ਉਸ ਨੇ ਸੰਮਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ 3 ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਡਾਇਟ ਮਨੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਡਾਇਟ ਮਨੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਝੂਠੇ ਸਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਮ ਪਰਸ਼ਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਰਾਮ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 'ਅਦਾਲਤ' ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 476, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਕੇ. ਬਾਹਰੀ, ਪਹਿਲੇ ਵਧੀਕ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 193, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 476, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ। ਇਹ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਪਰਸ਼ਾਦ ਧਾਰਾ 115, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ।

ਪੇ--* ਟਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਰੈੱਟ ਕੰਟਰੋਲਰ' ਕੋਈ 'ਅਦਾਲਤ' ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 476, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਉਸ ਭਾਗ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

"476. (1) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੀਵਾਨੀ, ਮਾਲ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ, ਚਾਹੇ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਧਾਰਾ 195, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ਸੀ), ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ,

ਧਾਰਾ 195, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਧਾਰਾਵਾਂ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ), ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-

"195. (1) ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ-

(ਬੀ) ਉਸੇ ਸੰਹਿਤਾ (ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ) ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ, ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾਵਾਂ 193, 194, 195, 196, 199, 200, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211 ਅਤੇ 228, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ; ਜਾਂ

(c) ਧਾਰਾ 463 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਜਾਂ ਉਸੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 471, ਧਾਰਾ 475 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 476 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਅਧੀਨ ਹੈ।"

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 480 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਹੁਣ, ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਡੀ) ਉਪ-
ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਤੋਂ (ਡੀ) ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37(4), ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: - "ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ
ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ (1860 ਦਾ
XLV) ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਲਾਲਜੀ ਹਰੀਦਾਸ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ
ਸਾਹਮਣੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 193, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ
ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਧਾਰਾ 193(L)(B), ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ
ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤ। ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ
ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 193, ਭਾਰਤੀ
ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਧਾਰਾ
195(L)(B), ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ
ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ., ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ
ਅਨੁਸਾਰ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 195 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼
ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਦੇਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਸਨ ਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਐੱਖੇ ਸੁਭਾਅ
ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਵਿਦਿਅਕ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਸਟਰ-ਜਨਰਲ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ
ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 11
ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ
ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ
ਢੁਕਵੀਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਨਕਮ • ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਵਿੱਚ
ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 195(L)(B) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ
ਕੀਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਇਸ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ
ਸੀ-

“ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ
ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 1154

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਦੇਸ਼ੀ ਧਾਰਾ 195(L)(B), ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਧਾਰਾ 193, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਚਤਮ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਉੱਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37(4) ਧਾਰਾ 193, ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 195(L)(ਬੀ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।), ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ। ਇਹ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37(4) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ।

ਤਰਕ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਵਧੀਕ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਜਾਂਚ, ਆਦਿ, ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 476 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 193 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਨਕਮਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 37(4) ਵਿੱਚ ਇਨਕਮਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37(4) ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ। " ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਓਰੋਵਿਜ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37(4) ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇਂ*5 ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 480 ਅਤੇ 482 ਦਾ। ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 480 ਅਤੇ 482 ਦੇ ਨਾਲ

ਧਾਰਾ 476 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 476 ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ. ਧਾਰਾ 476 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XXXV ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 480 ਅਤੇ 482 ਵੀ ਇਸੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 480 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਾਦਰ ਦੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 480 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਰਥ. ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 476 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਸੰਮਿਲਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਜੋੜਨਾ, ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਗਿਆਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 476 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਦ ਸਟੇਟ (2) ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫਾਲਸ਼ੇ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੀ) ਕੇਲ ਸੀ, ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਰੈੱਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਅਰਬਨ ਰੈੱਟ ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 476, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਗਵਾਹ ਧਾਰਾ 476 ਅਧੀਨ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਅੱਪ-ਦਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 476-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 476 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਪੀਲਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਵਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 476 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਐਸ ਕੇ ਕਪੂਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਅਮਰ ਨਾਥ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1965 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 333-ਡੀ

27 ਜੁਲਾਈ 1966

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1940 ਦਾ X)- ਐੱਸ. 2(A) ਅਤੇ 33—ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ—ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ— ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ—ਕੀ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਧਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕਦੇ ਵੀ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਅਧੀਨਗੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਕਥਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਇਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਖੁਦ ਵੀ ਰੱਦ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੁਝ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਸਮਝੌਤਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਫਿਰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਫਜ਼, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 11 ਜੂਨ, 1965 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V) ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰ ਨਾਥ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਧੀਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਅਤੇ 11 ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡਣਾ।

ਆਰ.ਐਸ. ਟੰਡਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੇ.ਆਰ. ਗੋਇਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.-ਅਮਰ ਨਾਥ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਰਾਹੀਂ ਕੁਝ ਸ਼ੇਅਰ ਖਰੀਦੇ ਅਤੇ ਵੇਚੇ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਕਤ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਕੰਟਰੈਕਟ ਨੋਟ ਸਨ ਉਕਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

Translator Chander Shekhar

(ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇ ਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪਰਮਾਣਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।)